

EVALUATIE VAN DE OEFENING OVER TRACEERBAARHEID

Oefening van 15 tot 18 januari 2008 :
simulatie van een besmetting van levensmiddelen -
traceerbaarheid doorheen de kolom varkensvlees

INHOUDSTAFEL :

A.	Inleiding.....	1
B.	Algemeen overzicht van het verloop van de oefening.....	2
	<i>Startpunt.....</i>	<i>2</i>
	<i>Einde van de oefening.....</i>	<i>2</i>
	<i>Deelnemingsgraad.....</i>	<i>3</i>
	<i>Reactiviteit.....</i>	<i>4</i>
C.	Globale evaluatie van de sector en evaluatie per activiteitssector.....	4
	<i>C.1. Gebruikte methode.....</i>	<i>4</i>
	De evaluatie van elke leverancier aan de hand van 3 klanten.....	5
	<i>C.2. Globale resultaten.....</i>	<i>6</i>
	Resultaten.....	6
	Interpretatie en commentaar.....	7
	<i>C.3. Resultaten per activiteitssector.....</i>	<i>8</i>
	Resultaten voor de slachthuizen.....	8
	Interpretatie en commentaar.....	8
	Resultaten voor de andere activiteitssectoren.....	9
	Interpretatie en commentaar.....	10
D.	Conclusies en perspectieven.....	11

EVALUATIE VAN DE OEFENING OVER TRACEERBAARHEID

datum: 25.02.2008

opgemaakt door: Bernard Marchoul

gevalideerd door: Gil Houins

A. Inleiding

De crisisoefening die van 15 tot 18 januari 2008 door de crisiscel van het Agentschap werd gehouden, met de medewerking van de sectororganisaties FEBEV en FENAVIAN, had betrekking op de traceerbaarheid doorheen de varkensvleeskolom. Het was de eerste oefening van die aard sinds de publicatie van het koninklijk besluit van 14 november 2003 inzake autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen. De oefening werd door het FAVV op landelijke schaal en in real time uitgevoerd.

De wettelijke vereisten van het autocontrolebesluit en de toepassingsmodaliteiten ervan zijn beschikbaar in het document in bijlage : "toepassingsmodaliteiten voor de traceerbaarheid zoals algemeen bepaald in het KB van 14/11/2003 " opgesteld door het Bestuur Controlebeleid - databanken en traceerbaarheid.

Bij de oefening werd een verontreiniging gesimuleerd van een welbepaald aantal varkens ($\pm$ 4000 vleesvarkens) die werden geslacht en die 5 dagen voordien werden binnengebracht in de kolom varkensvlees. Het scenario van de oefening staat beschreven in het document in bijlage « scenario – simulatie van een incident in de vleessector ».

De oefening had meerdere doelstellingen. Uiteraard ging het erom te evalueren in hoeverre de sector, vanaf de slachthuizen, in staat is een stroomafwaartse tracerings uit te voeren tot in de plaatsen waar het product wordt opgeslagen, aan consumenten beschikbaar wordt gesteld en productieprocessen wordt gebruikt.

Een andere doelstelling bestond erin een eerste ervaring op te doen met het organiseren en begeleiden van dit soort oefening met het oog op volgende oefeningen, maar ook om de ervaring te verwerven die nodig is om een crisis waarbij dergelijke tracerings vereist is, goed te kunnen aanpakken.

Hierbij moet worden onderstreept dat deze oefening geen kwantitatieve doelstelling had. Men kan dus niet verwachten dat de evaluatie resultaten oplevert in de vorm van teruggevonden, opgeslagen of aan consumenten beschikbaar gestelde hoeveelheden en evenmin dat men de hoeveelheden varkensvlees doorheen de productiekolom kan volgen. Dit gezegd zijnde, moet de lezer van de evaluatie er ook rekening mee houden dat de juistheid van alle van de operatoren ontvangen gegevens (aantal betrokken klanten, aard van de partijen, opslag en getraceerde hoeveelheden) niet helemaal kon worden nagegaan.

De evaluatie van deze oefening levert daarentegen wel interessante informatie op over de deelneming van de sector, de globale capaciteit om producten te traceren, de interne evaluatie van de sector en de antwoordtermijn en maakt een optimalere opzet van een dergelijke oefening mogelijk in de toekomst.

Ter herinnering de doelstellingen die in het scenario van de oefening werden vastgelegd:

- de operatoren van de vleeskolom bewust maken van de problematiek met betrekking tot traceerbaarheid en tracersing ;
- de individuele operatoren doen nagaan of hun interne traceerbaarheid het mogelijk maakt om besmette partijen binnen het bedrijf op passende wijze te volgen ;
- nagaan binnen welk tijdsbestek de interne traceerbaarheid in een bedrijf een output kan opleveren voor de volgende schakel in de vleeskolom ;
- nagaan in welke vorm deze output gebeurt ;
- nagaan met welke middelen deze output wordt gecommuniceerd aan de volgende schakel in de kolom ;
- nagaan of deze output voldoende betrouwbaar en gedetailleerd is voor de volgende schakel in de kolom ;
- nagaan tot welk punt de tracersing met voldoende betrouwbaarheid kan plaatsvinden in de kolom ;
- nagaan welke verschillen en problemen zich voordoen bij de tracersing in de verschillende onderdelen van de vleeskolom ;
- de actoren van de vleeskolom duidelijk maken wat het FAVV verwacht op het vlak van traceerbaarheid (minimumvereisten, registratie en doorsturen van informatie) ;
- de controleagenten van het FAVV verduidelijkingen kunnen geven aangaande de minimumvereisten op het vlak van traceerbaarheid bij de operatoren, de zwakke punten en de manier waarop zij zich kunnen vergewissen van de efficiëntie van de registraties.

B. Algemeen overzicht van het verloop van de oefening

Startpunt

De oefening werd opgestart in 16 slachthuizen waarvan er 14 aan de oefening deelnamen. De twee niet-deelnames hebben te maken met enerzijds een foute invoering van de slachtdata in de Sanitrace applicatie waardoor de opname in de oefening van de gekozen partijen werd geannuleerd, en anderzijds met een weigering van een slachthuis met kleine capaciteit om deel te nemen (met als excuus het niet tijdig ontvangen hebben van de mededeling over de start van de oefening).

De oefening had, uitgaande van deze 14 slachthuizen, betrekking op 4164 fictief besmette varkens die afkomstig waren uit 44 vleesvarkensbedrijven en verdeeld waren over 52 geslachte partijen.

Einde van de oefening

Bij afloop van de oefening, d.i. 8 dagen nadat de zgn. besmette partijen varkens waren geslacht, ontvingen bijna 3000 Belgische operatoren producten die betrokken waren bij de tracersing van de geslachte varkens. Men telt daaronder 1350 verkooppunten die behoren tot de klassieke distributiesector (grootwarenhuizen).

Het begeleidingsteam voor de oefening ontving per mail of per fax zo'n 760 deelnames van verschillende operatoren. Men kan uit die reacties afleiden dat 190 operatoren een deel van of alle bedoelde goederen (met inbegrip van producten waarvan de productie lopend is) in hun voorraad bewaarden, dat 38 operatoren een deel van of al deze goederen hadden uitgevoerd en dat buiten de verkooppunten van de middelgrote en de grote distributie, 228 operatoren (kruidenierszaken, restaurants, traiteurs, slagers, enz.) hebben gereageerd die te traceren producten aan consumenten beschikbaar hadden gesteld.

De volgende opsomming geeft een idee van de verscheidenheid van de operatoren die bij de oefening betrokken raakten: slachthuizen, uitsnijderijen, vleesgroothandelaars, aankoopcentrales voor de distributie, verwerkers van vleesproducten, slagers, verkooppunten van de middelgrote en de grote distributie, verschillende verkooppunten van de detailhandel en de restaurantsector.

Deelnemingsgraad

Het aantal operatoren dat met de ongeveer 4000 geslachte varkens te maken zou krijgen werd niet geschat. Men had wel geen 3000 in de binnenlandse voedselketen actieve operatoren verwacht die bij de oefening betrokken waren.

Zoals hierboven vermeld werkten de betrokken slachthuizen, op één na, in ruime mate mee aan de oefening. Omdat de andere activiteitssectoren van de kolom niet makkelijk kunnen worden geïdentificeerd op grond van de naam van hun bedrijf, is het niet mogelijk om per activiteitssector een deelnemingspercentage op te geven. Het is zinvol om bij een volgende uitgave van de oefening aan de operatoren te vragen hun activiteitssector te vermelden.

Evenmin kunnen wij, omdat in de richtlijnen voor de oefening niet duidelijk was vermeld of de punten waar producten aan de consumenten beschikbaar worden gesteld aan de oefening moesten deelnemen, een deelnemingspercentage naar voor schuiven dat de medewerking van de sector weergeeft. Hieraan moet nog worden toegevoegd dat een aantal kleine operatoren geen mailadres en geen fax hebben en daardoor niet hebben gereageerd. Er kan bijgevolg slechts een algemene beoordeling worden gegeven. Die komt erop neer dat de sector al bij al goed heeft meegewerkt ofschoon niet alle operatoren meespeelden.

Reactiviteit

De volgende tabel vermeldt ,per aantal operatoren die het product aandeed, de tijd die is verlopen tussen de start van de oefening (15 januari 2008 om 9.00 uur) en de reactie van de operator die het product rechtstreeks beschikbaar stelt aan de consument of die het product in opslag heeft of het gebruikt bij de fabricage.

		aantal opeenvolgende operatoren (1 = slachthuis)				globaal
		3	4	5	6	
kleinhandelaar	aantal	133	154	14	34	335
	gemiddeld	1 d 23u13	2 d 6u34	2d 14u37	2 d 19u52	2 d 5u19
	minimum	0 d 4u30	0 d 7uh22	1 d 8u04	1 d 15u04	0 d 4u30
	maximum	6 d 0u37	6 d 0u16	6 d 6u31	4 d 5u42	6 d 6u31
in opslag of In productie	aantal	86	47	18	4	155
	gemiddeld	1d 8u30	1 d 15u45	1 d 22u48	2 d 12u57	1 d 10u01
	minimum	0 d 4u47	0 d 5u20	1 d 0u42	2 d 6u09	0 d 1u27
	maximum	6 d 6u30	6 d 1u03	3 d 8u59	3 d 5u01	6 d 6u30

Tabel 1 : antwoordtijd van de operatoren voor aan consumenten beschikbaar gestelde, in stock bewaarde of in productie genomen producten

De kortste tijd tot een punt waar het product aan de consument beschikbaar werd gesteld was 4u30 en er werden daarbij 3 opeenvolgende operatoren aangedaan. Men kan in dat geval stellen dat de traceerbaarheidssystemen bij die operatoren performant zijn. Aangezien de gemiddelde duur 2 dagen en 5 uur bedraagt, is dat helaas niet de algemene trend.

C. Globale evaluatie van de sector en evaluatie per activiteitssector

C.1. Gebruikte methode

Er werden 90 operatoren geselecteerd om op grond van de documenten die zij ons toezonden te beoordelen in hoeverre zij in staat zijn om de gevraagde tracersing uit te voeren en de manier waarop zij dat doen te evalueren. Alle operatoren met meer dan 3 of meer klanten werden als « object » van deze evaluatie geselecteerd.

De evaluatie bestond uit 3 afzonderlijke analyses :

- de evaluatie van de aan het FAVV toegezonden documenten, verdeeld over twee categorieën: evaluatie van de synthese van de traceringsgegevens, met de crisiscel als bestemming, en de evaluatie van de aan de klanten toegezonden documenten (aan de hand van een voorbeeld verstuurd aan het FAVV door de leverancier) ;
- de evaluatie door 3 klanten per leverancier ;
- de eigen evaluatie van elke leverancier in verband met zijn tracersing en zijn manier van rapporteren.

Evaluatie van de aan het FAVV toegezonden documenten : evaluatie van de **synthese van de traceringsgegevens met de crisiscel als bestemming**

De volgende criteria werden gemeten :

- de timing. Is de termijn verstreken tussen het ontvangen van de identiteit van de besmette binnenkomende partijen, en het aan het FAVV toezenden van de identiteit van de uitgaande partijen en van de klanten die deze partijen hebben ontvangen, korter dan 4 uur? (voor dit soort van tracering is 4 uur de maximale reactietijd die verwacht wordt door het FAVV ; zie document « toepassingsmodaliteiten voor de traceerbaarheid ») Score 0 of 1.
- de opmaak van de verzonden documenten. Kan men makkelijk en duidelijk de elementen terugvinden die nodig zijn om de betreffende partijen te volgen ? Score 0; 0,5 of 1.
- de gedetailleerdheid van de gegevens. Kan men alle noodzakelijke informatie terugvinden ? Score 0; 0,5 of 1.
- de hoeveelheden. Vindt men in de documenten de getraceerde hoeveelheden in kilogram terug ? Score 0 of 1.

Evaluatie van de aan het FAVV toegezonden documenten : evaluatie van **het voorbeeld van de aan klanten toegezonden documenten**

De volgende criteria werden gemeten :

- de timing. Is de termijn die verstrijkt tussen het ontvangen van de identiteit van de besmette binnenkomende partijen en het aan de klanten toezenden van de identiteit van de geleverde partijen korter dan vier uur ? Score 0 of 1.
- de opmaak van de verzonden documenten. Kan men makkelijk en duidelijk de elementen terugvinden die nodig zijn om de betreffende partijen te volgen ? Score 0; 0,5 of 1.
- de gedetailleerdheid van de gegevens. Kan men alle noodzakelijke informatie terugvinden ? Score 0; 0,5 of 1.

De evaluatie van elke leverancier aan de hand van 3 klanten

Per geëvalueerde operator werden willekeurig drie klanten gekozen. Men berekent het gemiddelde van de drie evaluaties. De criteria die aan de hand van het door de crisiscel opgemaakte formulier werden beoordeeld, zijn :

- de opmaak. Voldoen de lay-out en de opmaak van de ontvangen gegevens ? Score 0; 0,5 of 1.
- de gedetailleerdheid van de informatie. Zijn de gegevens gedetailleerd genoeg opdat u de tracering intern zou kunnen voortzetten ? Score 0; 0,5 of 1.
- de juistheid van de ontvangen informatie. Is de ontvangen tracering correct ? Stemt die overeen met wat u werkelijk aan producten hebt ontvangen ? Score 0 of 1.

De eigen evaluatie van elke leverancier in verband met zijn tracering en zijn manier van rapporteren

De gemeten criteria zijn de antwoorden die door de operatoren werden gegeven op de volgende vragen :

- denkt u dat uw gegevens volledig, gedetailleerd en degelijk zijn voor de volgende operatoren ?
- controleert u of uw klant uw tracering wel heeft ontvangen en begrepen ? Indien ja, hoe ?
- vindt u dat u klaar was voor dit soort tracering ?
- gaf deze oefening aan dat het noodzakelijk is uw procedures en registraties met betrekking tot traceerbaarheid opnieuw te bekijken ?
- welke moeilijkheden ondervond u bij het uitvoeren van deze tracering: de eigenlijke tracering? Het doorsturen van informatie ?

De belangrijkste bedoelingen van deze vragen waren de operatoren te doen nadenken over de moeilijkheden die zij tijdens de oefening ondervonden en ons hiervan een beeld te geven. Het spreekt vanzelf dat de analyse van de antwoorden op deze vragen moet worden gezien in de context van een zelfevaluatie.

C.2. Globale resultaten

Resultaten

Uitgaande van de 90 geëvalueerde operatoren kan de informatie als volgt worden samengevat :

Opm. : als eenheid wordt een tevredenheidsindex(-percentage) gebruikt, nl. of al dan niet op behoorlijke wijze aan het criterium wordt voldaan. Het gaat om een gemiddelde voor de 90 operatoren.

Rapportering aan het FAVV		Aan klanten verstrekte informatie		Evaluatie door de klanten		Eigen evaluatie van de leverancier	
timing	33%	timing	37%	opmaak	98%	gedetailleerdheid	100%
gemiddelde termijn	16u18	gemiddelde termijn	12u27	gedetailleerdheid	97%	ontvangst	93%
opmaak	74%	opmaak	87%	juistheid	97%	klaar zijn	99%
gedetailleerdheid	84%	gedetailleerdheid	88%			middelen herbekijken	93%
hoeveelheid (kg)	68%						

Tabel 2 : globale resultaten van evaluaties

Interpretatie en commentaar

Op grond van het verloop van de oefening en de resultaten kunnen wij het volgende vaststellen :

- de betrokken sector heeft actief meegewerkt aan de oefening en lijkt, wat het merendeel van de operatoren betreft, het nut van een dergelijke oefening te hebben ingezien of begrepen ;
- de crisiscel is ook tevreden over de medewerking van de sector en over de contacten (per mail, telefoon of fax) die er tijdens de oefening waren. Er zij echter aangestipt dat een aantal operatoren de instructies niet naleven en slechts ten dele doen wat hun wordt gevraagd ;
- wij merkten al bij al dat de sector op de hoogte is van de problematiek en de eisen met betrekking tot traceerbaarheid. De meeste operatoren beschikken over het algemene schema van de methode en de middelen die moeten worden ingezet om verdachte producten te traceren ;
- de sector evaulueert zichzelf zeer positief en duidelijk te optimistisch ,met een gemiddelde tevredenheidsindex van 96% voor de gemeten criteria ;
- binnen de kolom is de evaluatie van de leveranciers door de klanten ook zeer positief wat de opmaak, de begrijpelijkheid en de juistheid betreft van de ontvangen traceerbaarheidsgegevens, met een gemiddelde tevredenheidsindex van 97% ;
- waar het gaat om het niveau van de rapportering aan het FAVV is de analyse uitgevoerd door het FAVV minder positief waarbij aandacht moet worden besteed aan de opmaak en de inhoud, met een tevredenheid van respectievelijk 74% en 84%. De in kilogram uitgedrukte hoeveelheden werden ons in slechts 68 % van de gevallen meegedeeld ;
- daarnaast werd een aanzienlijke leemte vastgesteld wat de rapporteurtermijn betreft, zowel voor de rapportering naar de klanten als naar het FAVV waarbij respectievelijk slechts 33% en 37% van de operatoren antwoordden binnen de 4 uur de maximumtermijn die in een dergelijke situatie door het FAVV wordt gehanteerd.

Het is aangewezen er bij de sector op aan te dringen dat alles wat vooraf kan worden geregeld in orde is en dat de interne traceerprocedures klaar zijn, bekend zijn en snel worden toegepast, ook als de verantwoordelijke afwezig is. Men kan ook aan een aantal eenvoudige zaken denken, zoals een bijgewerkte lijst van de klanten met hun gegevens, standaardbestanden om informatie samen te vatten, enz. Ook moet aan de operatoren worden meegedeeld dat wanneer echt een crisis woedt zelfs de geringste tijdwinst bijdraagt aan een betere bescherming van de consument.

Om deze analyse te kunnen plaatsen, moet men weten dat de instructies voor de oefening een vrij grote vrijheid lieten wat de opmaak van de antwoorden betreft en dat geen gewenste termijn werd opgegeven. Het ging erom een idee te krijgen van de methode die de operatoren thans gebruiken om te voldoen aan een verzoek om te traceren.

C.3. Resultaten per activiteitssector

Er werden vier activiteitssectoren uitgekozen : slachthuizen, uitsnijderijen, vleesgroothandelaars en vleesverwerkende bedrijven. Een aantal slachthuizen zijn ook actief als uitsnijderij en zijn voor beide activiteiten in aanmerking genomen.

Resultaten voor de slachthuizen

Slachthuizen (14)					
Rapportering aan het FAVV		Aan klanten verstrekte informatie		Evaluatie door klanten	
timing	79%	timing	57%	opmaak	100%
gemiddelde termijn	6u28	gemiddelde termijn	7u57	gedetailleerdheid	95%
opmaak	75%	opmaak	93%	juistheid	98%
gedetailleerdheid	93%	gedetailleerdheid	86%		
hoeveelheid (kg)	29%				

Tabel 3 : resultaten van de evaluaties voor slachthuizen

Interpretatie en commentaar

Bij de slachthuizen stelt men vast dat 79% ervan binnen minder dan 4 uur , hetgeen het streefcijfer is, aan het FAVV rapporteerden. Anderzijds hebben slechts 57% onder hen hun klanten binnen die termijn verwittigd. Dit is de enige sector waar de rapportering aan het FAVV voorrang kreeg op de contacten met de klanten.

De reactiesnelheid van de slachthuizen wordt doorgaans als bevredigend beoordeeld. Het is immers zo dat 11 van de 14 slachthuizen hun synthese binnen minder dan 4 uur verzonden, waarvan er 6 dat binnen minder dan drie uur deden. De snelste twee reacties werden al na 1 uur gegeven.

Gelet op de termijn die verstrijkt voordat aan het FAVV wordt gerapporteerd, lijkt de sector van de slachthuizen het beste klaar te zijn om een dergelijke tracering te doen. Wellicht hadden deze zich ook het best voorbereid op de oefening.

De hoeveelheden in kilogram werden maar zelden meegedeeld maar in alle gevallen werd het betrokken aantal karkassen wel meegedeeld. Het aan het FAVV meegedeelde aantal getraceerde karkassen kon worden nagetrokken en bleek voor alle slachthuizen te kloppen.

Resultaten voor de andere activiteitssectoren

<u>Uitsnijderijen (22)</u>					
Rapportering aan het FAVV		Aan klanten verstrekte informatie		Evaluatie door klanten	
timing	32%	timing	39%	opmaak	98%
gemiddelde termijn	14u58	gemiddelde termijn	8u01	gedetailleerdheid	93%
opmaak	70%	opmaak	81%	juistheid	97%
gedetailleerdheid	91%	gedetailleerdheid	97%		
hoeveelheid (kg)	78%				

Tabel 4 : resultaten van de evaluaties voor de uitsnijderijen

<u>Vleesgroothandelaars (33)</u>					
Rapportering aan het FAVV		Aan klanten verstrekte informatie		Evaluatie door klanten	
timing	23%	timing	25%	opmaak	99%
gemiddelde termijn	17u54	gemiddelde termijn	16u18	gedetailleerdheid	98%
opmaak	65%	opmaak	83%	juistheid	98%
gedetailleerdheid	85%	gedetailleerdheid	89%		
hoeveelheid	79%				

Tabel 5 : resultaten van de evaluaties voor de vleesgroothandelaars

<u>Vleesverwerkende bedrijven (22)</u>					
Rapportering aan het FAVV		Aan klanten verstrekte informatie		Evaluatie door klanten	
timing	19%	timing	18%	opmaak	96%
gemiddelde termijn	22u11	gemiddelde termijn	17u07	gedetailleerdheid	100%
opmaak	86%	opmaak	93%	juistheid	93%
gedetailleerdheid	71%	gedetailleerdheid	82%		
hoeveelheid	57%				

Tabel 6 : resultaten van de evaluaties voor de transformatiesector

Interpretatie en commentaar

Men stelt vast dat hoe verder men opschuift in de kolom, hoe meer tijd verstrijkt tussen het ontvangen van de identiteit van de te traceren partijen en de rapportering aan het FAVV. Eén van de mogelijke verklaringen is dat hoe verder men in de keten vordert, hoe kleiner de operator wordt. Hierdoor hebben deze operatoren geen onafhankelijke dienst kwaliteitsbeheer, met personeel dat de taak van tracering op zich kan nemen. Omdat het een oefening betrof, werd de tracering slechts uitgevoerd wanneer iemand hiervoor de nodige tijd uittrok. Deze bevindingen kunnen gedeeltelijk worden verklaard door het feit dat de kleinste operatoren de minste voorbereidingen troffen en het feit dat de loten in kwestie de tracering bemoeilijkten door hun complex karakter. Het deel « besmet vlees » vertegenwoordigt hier slechts een fractie van het te traceren product.

Het lijkt voor de operatoren niet evident om een synthese te maken van de traceerbaarheidsgegevens voor het FAVV (met uitzondering van de slachthuizen) als men ziet hoe groot het verschil is tussen de gemiddelde termijn waarbinnen de klanten worden verwittigd en de termijn waarbinnen aan het FAVV wordt gerapporteerd. Bovendien merkt men bij het analyseren van de resultaten voor de criteria « opmaak », « gedetailleerdheid » en « hoeveelheid » m.b.t. de rapportering aan het FAVV dat het zinvol zou zijn om voor deze samenvatting te voorzien in een standaardformaat en te vragen dat dit zou worden gebruikt.

Wat daarentegen de evaluatie door de klanten betreft, worden de criteria « opmaak » en « gedetailleerdheid » minder streng beoordeeld. Ook is de overeenstemming tussen de partijen die volgens de leverancier getraceerd moeten worden en de werkelijk geleverde partijen aan de klant vaak correct (97, 98 en 93% tevredenheid blijkt uit de evaluatie van de klant zelf) en konden de meeste problemen in verband met het niet begrijpen of met fouten worden opgelost bij middel van telefonisch contact tussen beide betrokkenen.

Laten we er wel op wijzen dat in tijde van een echte crisis 100 % van de loten moet getraceerd worden, zonder enige ambiguïteit, om de bescherming van de gebruiker te garanderen!

Op het einde van de oefening, dus acht dagen nadat de varkens werden geslacht, kunnen we ons afvragen welk deel van het besmette voedsel reeds werd geconsumeerd en welk deel we hadden kunnen blokkeren. Vermits deze oefening werd beperkt in de tijd (4 dagen) is het echter niet mogelijk deze gegevens te kwantificeren.

Immers de laatste operatoren in de keten, zij die het product ter beschikking stellen aan de gebruikers, hebben niet allemaal de mogelijkheid gehad om deel te nemen aan de oefening en hun informatie door te geven. Meer nog, sommige operatoren aan het einde van de keten die wel door hun leverancier werden gecontacteerd, hadden niet begrepen dat ook zij aan deze oefening moesten deelnemen. Andere operatoren hebben gewoon niet geantwoord. Wij beschikken dus gewoonweg niet over alle nodige gegevens voor deze evaluatie. Desondanks hebben we toch een idee hierover door onze 3000 operatoren, 1578 hiervan waren kleinhandelaars en een deel van de getraceerde loten was al verkocht. Hier gaat het voornamelijk om vers vlees. De verwerkte producten waren grotendeels nog in fabricage of in stock.

D. Conclusies en perspectieven

De oefening in dit document besproken, was enkel beperkt tot de varkensvleessector, en ging uit van een fictieve besmetting van een bepaald aantal vleesvarkensbedrijven. Het ging hier slechts om een eerste analyse van de reactiecapaciteit van de operatoren. Voor de crisiscel was dit ook de eerste confrontatie met de noodzaak om een stroomafwaartse tracerings van verdachte producten doorheen de voedselketen uit te voeren.

De vrijwillige medewerking aan de oefening van het grootste deel van de sector is een positief punt. Het niet meewerken van sommige operatoren kan verklaard worden door het ontbreken van instructies aan de operatoren op het einde van de keten, evenals door het ontbreken van fax- of internetverbindingen bij de kleinere operatoren. We wijzen er ook op dat de interne evaluatie over de hele keten zeer positief is zowel met betrekking tot de nauwkeurigheid van de ontvangen traceringsgegevens, de lay-out van deze gegevens en de aangewende middelen.

Echter, gezien de resultaten van de oefening en de gemaakte evaluatie, in het bijzonder wat de verlopen tijd alvorens de rapportering aan het FAVV betreft, is overduidelijk dat een meerderheid van de sector nog niet voldoende klaar is om efficiënt een grote crisis aan te pakken waarbij verdachte producten snel moeten worden getraceerd.

Op basis van de analyse van deze reactietijd en de lay-out van de ontvangen gegevens, wordt opgemerkt dat het interessant zou zijn dat we op een gestandaardiseerde manier vast te leggen voor het meedelen van de traceerbaarheidsgegevens aan het FAVV en dat document in de betreffende sectoren te verspreiden. Op die manier zou het tijdverlies kunnen worden vermeden dat samenhangt met het ontwerpen en het vervolgens ontcijferen en begrijpen van de ontvangen documenten.

Men kan ook het opzetten overwegen van een denkoefening over de aanmaak van een webapplicatie waarmee de betreffende operatoren de voor het traceren van verdachte producten vereiste gegevens rechtstreeks zouden kunnen ingeven. Een andere mogelijke aanpak bestaat erin dat de sector of delen van de sector de traceerbaarheidsgegevens zouden verzamelen en gecomputeerd en gecentraliseerd zouden bijhouden.

Wij kunnen uit de verkregen resultaten afleiden dat de oefening in de hele kolom heeft plaatsgevonden, van de slachthuizen tot de punten waar producten aan consumenten beschikbaar worden gesteld. De hele sector heeft bereidwillig meegewerkt aan de oefening. Althans wat de slachthuizen betreft, hebben wij kunnen nagaan dat het resultaat van de tracerings correct was. Verder in de kolom werd dit gegeven ten dele nagegaan aan de hand van de evaluatie die klanten gaven van hun leveranciers.

De doelstellingen van de oefening werden bereikt wat betreft de bewustmaking van de sector, het ter discussie stellen van de gebruikte middelen door de operatoren, de studie van de actuele reactietijden en de gebruikte middelen, de analyse, ten minste gedeeltelijk, van de capaciteit van de sector om een exacte tracerings uit te voeren en de analyse van de voorgevallen problemen. Op dezelfde wijze kan eens nagedacht worden op de eerste plaats over de verwachtingen van het FAVV, in het bijzonder van de crisiscel, wanneer een snelle tracerings van besmette producten moet uitgevoerd worden, maar ook over de middelen om deze verwachtingen bij de operatoren te kunnen controleren

Meer nog de uitvoering van deze oefening kunnen wij de uitvoering van andere soortgelijke oefeningen verbeteren, ongeacht of die in de vleeskolom of in enige andere productiekolom zullen plaatsvinden. Er zal met het oog daarop een document worden opgemaakt voor het evalueren van de organisatie en de begeleiding van de oefening. De naar aanleiding van de afgelopen oefening verwoorde opmerkingen en voorgestelde verbeteringen zullen daarin worden verwerkt.

Als voorbeeld volgen hier enkele lessen die kunnen getrokken worden op het niveau van de organisatie van de oefening en van het beheer van de ontvangen gegevens door de crisiscel van het FAVV:

- de noodzaak van eenvoudiger en meer gerichte instructies, gecombineerd met het gebruik van een vooraf gedefinieerd rapporteringsformaat
- vanaf het begin een versterking voorzien van de crisiscel, voor wat betreft materiaal (fax en printers) en personeel (call-center, ontvangst en ingeven van de gegevens, opvolging tijdens de oefening, enz.)
- de oefening als een ware crisissituatie beschouwen met een reële opvolging in de tijd en een dagelijkse synthese, integratie van andere betrokken diensten (Buitendiensten, Communicatiecel, Internationale betrekkingen), het regelmatig opstellen van persberichten, enz.

Als besluit geldt dat de uitvoering van een dergelijke oefening net zo min voor de crisiscel van het FAVV als voor de actoren in de bedrijfskolom overbodig is en zeker geen tijdverlies betekent, maar mogelijkheden biedt om verbeteringen aan te brengen en tevens beide betrokkenen in staat stelt serener op te treden wanneer zich een crisis voordoet waarbij een dergelijke tractering noodzakelijk is.

Echter, gelet op de verkregen resultaten is het echter duidelijk dat de sector de traceerprocessen nog niet volkomen beheerst in het bijzonder wat de reactietijd betreft, dat nog inspanningen moeten worden gedaan, en dat er nood is aan bewustmaking voor deze materie en aan een herhaling van dit soort oefening in dezelfde of in andere sectoren.